

	Силлабус дисципліни
	«Методологія і організація наукових досліджень»
	Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
	Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини
	Спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини
Освітньо-професійна програма – Міжнародний бізнес	
Рік навчання: I, Семестр: I	
Кількість кредитів: 3	
Мова викладання: українська	

Гарант освітньої програми

ПІБ	Шиманська Катерина Володимирівна
Посада:	завідувач кафедри цифрової економіки та міжнародних економічних відносин
Вчене звання:	доцент
Науковий ступінь:	доктор економічних наук
Тел.:	+38093-983-89-13; +38097-441-34-10
E-mail:	kv.shymanska@gmail.com
Робоче місце	каб. 416Б

Викладач

ПІБ	Тарасюк Галина Миколаївна
Посада:	декан факультету бізнесу та сфери обслуговування
Вчене звання:	професор
Науковий ступінь:	доктор економічних наук
E-mail:	galinatar@ukr.net
Робоче місце	каб. 325а

Опис дисципліни

Коротка анотація до курсу
Курс орієнтований на формування у майбутніх фахівців з міжнародних економічних відносин системи теоретичних знань та практичних навичок проведення наукових досліджень, формулювання, тестування та підтвердження наукових гіпотез
Мета і цілі курсу
<p>1. Метою дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є формування у студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» знань з методології та інформаційно-методичного забезпечення науково-дослідної діяльності.</p> <p>2. Цілі навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – засвоїти основи наукових знань та базових понять науки; – навчитися застосовувати методів наукового дослідження; – вміти опрацювати інформацію та обробляти дані; – вміти обґрунтовувати актуальність теми дослідження та новизну наукових розробок; – вміти формувати наукові гіпотези; – вміти розробляти план науково-дослідної роботи; – використовувати сучасне програмне забезпечення для проведення наукових досліджень, обробки та аналізу даних; – вміти представляти результати наукових досліджень.

3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

– *Компетентності:*

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК5. Здатність працювати в команді.

СК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

– *Результати навчання:*

РН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

РН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі.

РН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

РН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

РН14. Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

Формат і обсяг курсу

Формат курсу (очний/заочний)	Очний		
Тип дисципліни	Обов'язкова		
Вид занять	Кількість годин на курс	Кількість годин на тиждень	Кількість груп
лекції	16	1	1
практичні	16	1	1
семінари	–	–	–
самостійні	58	3,625	1

Тематика та зміст курсу

Тема	Код виду занять	Зміст навчання	Результат навчання
Тема 1. Наука та її роль у розвитку суспільства	Л-1	1. Поняття науки. Базові поняття науки. 2. Значення науки у розвитку суспільства, її підтримка у країнах світу. 3. Класифікація наук.	РН-3
	П-1	1. Поняття науки. Базові поняття науки. 2. Значення науки у розвитку суспільства, її підтримка у країнах світу. 3. Класифікація наук.	
Тема 2. Теоретичні основи наукових досліджень	Л-2	1. Сутність наукового знання 2. Об'єкт та предмет наукового дослідження	РН-3

		3. Моделі розвитку наукового знання	
	П-2	1. Сутність наукового знання 2. Об'єкт та предмет наукового дослідження 3. Моделі розвитку наукового знання	
Тема 3. Методологічні основи наукового знання	Л-3	1. Поняття методології та методів наукового дослідження. 2. Загальнонаукові методи дослідження. 3. Спеціальні методи наукових досліджень в економіці.	РН-3
	П-3	1. Поняття методології та методів наукового дослідження. 2. Загальнонаукові методи дослідження. 3. Спеціальні методи наукових досліджень в економіці.	
Тема 4. Логіка наукового дослідження	Л-4	1. Організація і планування наукового дослідження 2. Вимоги до проведення наукового дослідження 3. Послідовність проведення наукового дослідження	РН-3
	П-4	1. Організація і планування наукового дослідження 2. Вимоги до проведення наукового дослідження 3. Послідовність проведення наукового дослідження	
Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення і обробка	Л-5	1. Наукова інформація та її джерела. 2. Робота з джерелами інформації.	РН-3, РН-6
	П-5	1. Наукова інформація та її джерела. 2. Робота з джерелами інформації.	
Тема 6. Вибір напрямку і планування науково-дослідної роботи	Л-6	1. Вибір теми дослідження, його мети, завдання, об'єкту і предмету. 2. Обґрунтування актуальності, цінності та новизни наукових розробок. 3. Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. 4. Розробка плану науково-дослідної роботи.	РН-3, РН-5
	П-6	1. Вибір теми дослідження, його мети, завдання, об'єкту і предмету. 2. Обґрунтування актуальності, цінності та новизни наукових розробок. 3. Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. 4. Розробка плану науково-дослідної роботи.	

Тема 7. Оформлення результатів наукових досліджень	Л-7	1. Систематизація результатів дослідження. 2. Формулювання висновків за результатами наукового дослідження. 3. Оформлення та оприлюднення результатів дослідження	РН-3, РН-4, РН-14
	П-7	1. Систематизація результатів дослідження. 2. Формулювання висновків за результатами наукового дослідження. 3. Оформлення та оприлюднення результатів дослідження	
Тема 8. Впровадження результатів наукових досліджень у практику	Л-8	1. Визначення результативності, ефекту та ефективності наукового дослідження. 2. Порядок практичного впровадження результатів дослідження.	РН-3, РН-4
	П-8	1. Визначення результативності, ефекту та ефективності наукового дослідження. 2. Порядок практичного впровадження результатів дослідження.	

Примітка: Л – лекційне заняття, П – практичне заняття

Верифікація результатів навчання

Поточний контроль			
здійснюється під час проведення навчальних занять та засобами дистанційного навчання і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу (короткочасна контрольна робота, в т.ч. у тестовій формі, тестові та практичні завдання у дистанційній електронній формі). Методи оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки.			
Результат навчання	Код виду занять	Методи навчання ¹	Методи оцінювання ²
РН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.	Л-1, П-1, Л-2, П-2, Л-3, П-3, Л-4, П-4 Л-5, П-5 Л-6, П-6 Л-7, П-7 Л-8, П-8	МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики); МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;	МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО6 – залік/іспит
РН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі	Л-7, П-7 Л-8, П-8	МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики);	МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО6 – залік/іспит
РН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів	Л-6, П-6	МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики); МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; МН7 –	МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в

¹ **Методи навчання:** МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН2 – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики); МН4 – пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; МН6 – метод проблемного викладу; МН7 – частково-пошуковий (евристичний); МН8 – дослідницький метод; МН9 – дискусійний метод; МН10 – метод активного навчання (проведення ділових ігор, ігрового проектування); МН11 – ситуаційний метод, рішення кейсових завдань

² **Методи оцінювання:** МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО4 – виконання аудиторної контрольної роботи; МО5 – захист індивідуального завдання; МО6 – залік/іспит; МО7 – захист звіту з практики; МО8 – підсумкова атестація

		частково-пошуковий (евристичний);	тому числі у цифровому освітньому середовищі);
РН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.	Л-5, П-5	МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики); МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; МН7 – частково-пошуковий (евристичний);	МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО6 – залік/іспит
РН14. Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах	Л-7, П-7	МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж); МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики);	МО1 – оцінювання роботи під час аудиторних занять; МО2 – виконання практичних завдань (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО3 – поточне тестування (в тому числі у цифровому освітньому середовищі); МО6 – залік/іспит

Підсумковий контроль

<p><i>Загальна система оцінювання</i></p>	<p>Участь у роботі впродовж семестру становить 100% за 100-бальною шкалою (бали накопичуються за всіма формами робіт на основі описаних форм оцінювання). Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль.</p> <p>Поточне оцінювання знань та умінь здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку рівня їх підготовленості до виконання конкретних видів завдань професійної діяльності з інтернаціоналізації бізнесу. Об'єктами поточного контролю є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; – виконання завдань та форм поточного контролю; – проходження проміжного модульного контролю. <p>Оцінювання проводиться за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та розуміння функціонування світових товарних ринків та ринків послуг; – ступінь засвоєння матеріалу дисципліни, володіння основним термінологічним апаратом та методами аналізу кон'юнктури світових товарних ринків та ринків послуг; – ознайомлення з рекомендованими джерелами для аналізу кон'юнктури світових товарних ринків та ринків послуг, в тому числі нормативними та аналітичними матеріалами з питань, що розглядаються; – уміння поєднувати теорію з практикою; – логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; – вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. 																				
<p><i>Шкали оцінювання</i></p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" data-bbox="504 1254 1473 1406">Традиційна 4-бальна шкала, Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Бали розбиті за темами курсу наступним чином:</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1406 1362 1469">Тема 1. Теоретичні основи дослідження кон'юнктури світових товарних ринків</td> <td data-bbox="1362 1406 1473 1469" style="text-align: center;">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1469 1362 1536">Тема 2. Глобалізаційні детермінанти кон'юнктури світового ринку паливно-енергетичних ресурсів</td> <td data-bbox="1362 1469 1473 1536" style="text-align: center;">30 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1536 1362 1570">Модульна контрольна робота № 1</td> <td data-bbox="1362 1536 1473 1570" style="text-align: center;">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1570 1362 1603">Тема 3. Кон'юнктура світової торгівлі машинами і обладнанням</td> <td data-bbox="1362 1570 1473 1603" style="text-align: center;">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1603 1362 1671">Тема 4. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів</td> <td data-bbox="1362 1603 1473 1671" style="text-align: center;">10 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1671 1362 1704">Тема 5. Тенденції розвитку кон'юнктури світового ринку послуг</td> <td data-bbox="1362 1671 1473 1704" style="text-align: center;">20 б.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1704 1362 1738"> </td> <td data-bbox="1362 1704 1473 1738"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1738 1362 1771"> </td> <td data-bbox="1362 1738 1473 1771"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="504 1771 1362 1839">Модульна контрольна робота № 2</td> <td data-bbox="1362 1771 1473 1839" style="text-align: center;">10 б.</td> </tr> </table>	Традиційна 4-бальна шкала, Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Бали розбиті за темами курсу наступним чином:		Тема 1. Теоретичні основи дослідження кон'юнктури світових товарних ринків	10 б.	Тема 2. Глобалізаційні детермінанти кон'юнктури світового ринку паливно-енергетичних ресурсів	30 б.	Модульна контрольна робота № 1	10 б.	Тема 3. Кон'юнктура світової торгівлі машинами і обладнанням	10 б.	Тема 4. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів	10 б.	Тема 5. Тенденції розвитку кон'юнктури світового ринку послуг	20 б.					Модульна контрольна робота № 2	10 б.
Традиційна 4-бальна шкала, Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F). Бали розбиті за темами курсу наступним чином:																					
Тема 1. Теоретичні основи дослідження кон'юнктури світових товарних ринків	10 б.																				
Тема 2. Глобалізаційні детермінанти кон'юнктури світового ринку паливно-енергетичних ресурсів	30 б.																				
Модульна контрольна робота № 1	10 б.																				
Тема 3. Кон'юнктура світової торгівлі машинами і обладнанням	10 б.																				
Тема 4. Закономірності розвитку кон'юнктури ринків продовольчих товарів	10 б.																				
Тема 5. Тенденції розвитку кон'юнктури світового ринку послуг	20 б.																				
Модульна контрольна робота № 2	10 б.																				
<p><i>Умови допуску до підсумкового контролю</i></p>	<p>Студент відвідав 50% практичних занять (лекційні, практичні) і отримав не менше, ніж 50 балів за поточну успішність</p>																				
<p><i>Види підсумкового контролю</i></p>	<p>Іспит. Екзаменаційна картка формується з бази тестових завдань за дисципліною, що розглядається та затверджується кафедрою, яка забезпечує викладання дисципліни, та проректором з науково-педагогічної роботи</p>																				

<p><i>Методика проведення підсумкового контролю</i></p>	<p>Екзаменаційні робота становить 100% за 100-бальною шкалою (у випадку, коли здобувач освіти не погоджується на зарахування оцінки поточної успішності).</p> <p>Іспит проводиться у формі тестування за графіком, затвердженим проректором з науково-педагогічної роботи. Графік оприлюднюється деканатами та фіксується у персональному кабінеті студента.</p> <p>Передбачено дві форми проведення підсумкового контролю:</p> <p>1) аудиторна (передбачає письмове виконання тестових завдань);</p> <p>2) дистанційна (передбачає виконання тестових завдань онлайн за умов ідентифікації особистості та в умовах карантинних та інших обмежень)</p>
<p><i>Критерії зарахування</i></p>	<p>Зарахування результатів підсумкового контролю відбувається за умов отримання студентом за його результатами не менше 60 балів (зі 100 можливих)</p>

Політика курсу

1. Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо).

У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач освіти має можливість виконати та представити викладачу для оцінювання види робіт (відповідно до передбачених за окремою темою форм навчання), виконати відповідні контрольні завдання у позанавчальний час, в тому числі засобами цифрового освітнього середовища університету. В цьому випадку представлені завдання будуть оцінені відповідно до визначеної шкали.

2. Невиконані завдання без поважних причин

У випадку несвоєчасного виконання завдань, здобувач освіти має можливість виконати та представити викладачу для оцінювання види робіт (відповідно до передбачених за окремою темою форм навчання), виконати відповідні контрольні завдання у позанавчальний час, в тому числі засобами цифрового освітнього середовища університету. В цьому випадку представлені завдання будуть оцінені у 75 % максимальної оцінки

3. Плагіат та академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти є обов'язковим та передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

Структура самостійної роботи

Тема	Результати навчання	Типи завдань	Години
Тема 1. Наука та її роль у розвитку суспільства	РН-3	Дати визначення науки як соціальної інституції, сформулювати мету науки та її предмет	7
Тема 2. Теоретичні основи наукових досліджень	РН-3	Визначити підходи до класифікації наук, охарактеризувати дисциплінарні та міждисциплінарні дослідження	7
Тема 3. Методологічні основи наукового знання	РН-3	Навести типологію методів наукового пізнання. Навести класифікацію та характеристику загальнонаукових методів пізнання	7
Тема 4. Логіка наукового дослідження	РН-3	Описати логіку проведення наукового дослідження, визначити порядок робіт на кожному з етапів	7
Тема 5. Наукова інформація: пошук, накопичення і обробка	РН-3, РН-6	Навести критерії науковості інформації, довести на конкретних прикладах наукової та ненаукової інформації. Ідентифікувати основні джерела наукової інформації	8
Тема 6. Вибір напрямку і планування науково-дослідної роботи	РН-3, РН-5	Охарактеризувати порядок та проблеми вибору наукового напрямку дослідження. Навести основні етапи науково-дослідної роботи	7
Тема 7. Оформлення результатів наукових досліджень	РН-3, РН-4, РН-14	Оформити результати опрацьованих джерел інформації та отримані результати представити у формі доповіді та презентації	8
Тема 8. Впровадження результатів наукових досліджень у практику	РН-3, РН-4	Охарактеризувати основні критерії ефективності проведеного наукового дослідження та виокремити способи впровадження наукових результатів у практику	7

Літературні та інформаційні джерела

Обов'язкова

1. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. ISBN 978-647-527-156-8 URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf (вільний доступ на сайті Електронного архіву Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України)
2. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченков, Ю. А. Малахов ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові данні (1 файл: 5,83 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 277 с. URL:<http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/18679/1/%d0%90%d0%bd%d1%82%d0%be%d0%bd%d1%8e%d0%ba-%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%8f%20%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%85%20%d0%b4%d0%be%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d1%8c%20.pdf> (вільний доступ на сайті Електронного архіву КПІ ім. Ігоря Сікорського)
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С.Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. URL: <http://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf> (вільний доступ на сайті Електронного архіву Національний університет цивільного захисту України)
4. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с. URL: <https://ntb.pstu.edu/images/files/osnovy.pdf> (вільний доступ на сайті Електронного архіву Приазовського державного технічного університету)

5. Гужва О. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – 2012. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf (вільний доступ на сайті Електронного архіву Київського університету імені Бориса Грінченка)

Додаткова

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. MSU Repository- Репозитарій Мукачівського державного університету: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/home.jsp?locale=en>

8. OSACEAeR — загальноакадемічний репозитарій Одеської державної академії будівництва та архітектури: <http://mx.ogasa.org.ua/>

9. eNUOLAIR — інституційний репозитарій Національного університету «Одеська юридична академія»: <http://dspace.onua.edu.ua/>

10. eTNEUIR — електронний інституційний репозитарій Тернопільського національного економічного університету: <http://elartu.tntu.edu.ua/>

11. IRZNAU — електронний архів Житомирського національного агроекологічного університету: <http://ir.znau.edu.ua/?locale=ua>

12. eNTUKhPIIR — репозитарій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: <http://repository.kpi.kharkov.ua/>

13. eaDonNTU — електронний архів Донецького національного технічного університету: <http://ea.donntu.org:8080/>

14. EUABIR — інституційний репозитарій Української академії банківської справи Національного банку України: <http://dspace.academy.sumy.ua/>

15. eaDNURT - електронний архів (репозитарій) Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка Лазаряна: <http://eadnurt.diit.edu.ua/>

16. Електронний науковий архів НТБ НУ «Львівська політехніка»: <http://ena.lp.edu.ua/>

17. ELARTU — Репозитарій Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/6147>

18. Електронна бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка: <http://library.zu.edu.ua/>

19. eKhNUIR — електронний архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/?locale=uk>

20. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

21. eKMAIR — електронний архів Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <http://ekmair.ukma.edu.ua/>

22. eDonNUIR — електронний архів Донецького національного університету: <http://repo.donnu.ru:8080/jspui/>

23. iRKNEU — інституційний репозитарій Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»: https://lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_arhiv_kneu/

24. eEast-UkrNUIR — інституційний репозитарій Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1?locale=uk>

25. eIRPSTU — електронний архів Приазовського державного технічного університету: <https://web.archive.org/web/20190404081016/http://www.elibukr.org/>

26. eNULAIR — архів-репозитарій Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»: <http://dspace.nlu.edu.ua/>

27. eONEUIR — Інституційний репозитарій Одеського національного економічного університету: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/13132>

28. eSNUAIR — інституційний репозитарій Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки: <http://esnair.eenu.edu.ua/?locale=uk>

29. iR VNTU — інституційний репозитарій Вінницького національного технічного університету: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/>

30. ELAKPI — електронний архів наукових та освітніх матеріалів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/14885>